

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Kariyer Planlama Süreçlerinin İncelenmesi

Piyami Çakto¹, İlyas Görgüt²

Özet

Bu araştırmanın amacı Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda eğitim hayatına devam eden öğrencilerin kariyer planlama süreçlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemi ile hazırlanan çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Öğrenciler ile standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kapsamında ortalama 10 dakika süren bireysel görüşmeler yapılmıştır. Katılımcıların ifadeleri kaydedilip sonrasında yazıya dönüştürülmüştür. Metine dönüştürülen ifadelerin analizi için ise betimsel ve içerik analiz yöntemine başvurulmuştur. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin öğretmen olmak veya çevrelerinde bulunan kişilerin yönlendirmeleri doğrultusunda spor eğitimi veren bölümlere yöndikleri, ancak öğretmenlik bölümü dışında antrenörlük bölümünün yarısının, spor yöneticiliği ve rekreasyon eğitimi bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun bölümlerinden memnun olmadığı ve öğretmenlik bölümünü istedikleri belirlenmiştir. Memnun olmayan öğrenciler istekleri dışında puanları ile bu bölüme yerleştiklerini belirtmektedirler. Öğrencilerin mezuniyet sonrası öğretmenlik ve antrenörlük yapmak istedikleri, çok çalışma, sürekli kişisel gelişim, meslek sevgisi, spor ile iç içe olma, özgüven gibi durumlar ile diğer öğrencilerden farklı olacaklarına inandıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Beden Eğitimi, Spor, Öğrenci, Kariyer, Planlama, Süreç

Investigation of Career Planning Process of Physical Education and Sports Students

Abstract

The aim of this research is to examine the career planning processes of the students who continue their education in the School of Physical Education and Sports in Kütahya Dumlupınar University. Phenomenology pattern was used in the study which was prepared by qualitative research method. The sample group of the study is determined by the easily accessible case sampling method. Within the scope of the standardized open-ended interview technique, individual interviews were conducted with the students lasting approximately 10 minutes. The statements of the participants were recorded and then transcribed. Descriptive and content analysis methods were used for the analysis of expressions converted to text. As a result of the analysis it is determined that students are directed to the departments that provide sports education for being a teacher or with the direction of the people around them. However, half of the coaching department, the majority of the students of sports management and recreation education department are not satisfied with their departments and they want to be in physical education and sport teaching department. Unsatisfied students stated that they entered this department with their special ability exam scores, not with their will. It is seen that students want to work as a teacher and trainer after graduation, they believe that they will be different from other students with situations such as hard working, continuous personal development, love of profession, be in sport all the times and self-confidence.

Key Words: *Physical Education, Sports, Student, Career, Planning, Process*

Alıntı: Çakto, P., & Görgüt, İ. (2019). Beden eğitimi ve spor eğitimi gören öğrencilerin kariyer planlama süreçlerinin incelenmesi. *International Sport Science Student Studies*, 1(1), 69-80.

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yüksek Lisans), Kütahya Türkiye, E-mail: piyamii1011@gmail.com,

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya Türkiye, E-mail: ilyasgorgut@hotmail.com

1. Giriş

Kariyer son yıllarda meslek hayatındaki gelişmelerle birlikte önem kazanmaya başlamıştır. Çelik (2007) tarafında 16.yy itibaren yaygınlaşmaya başladığı belirtilen kariyer kavramı, Türk Dil Kurumu (2019) tarafından ise bir meslekte zaman ve çalışmayla elde edilen aşama, başarı ve uzmanlık olarak ifade edilmektedir. Kariyer kişinin meslek yaşamına yönelik davranışlarını, değerlendirmelerini ve planlamalarını kapsamaktadır. Çalıştığı ortamdaki isteklerinin toplum tarafından yeterli olup olmaması, kişinin ihtiyaç ve isteklerinin toplum ile uyumlu olup olmaması arasındaki ahengin oluşmasıdır (Kurtoğlu, 2010). Bir başka deyişle bireyin hayatında üzerine aldığı görevler arasında ahenk ve gelişimi oluşturmak amacıyla yapılan faaliyetlerin tümüdür (Savickas, 2012). İş hayatında aşama kaydetme, istenilen konuma varabilme, statüsü yükselebilen bir işe sahip olma durumudur (Sabuncuoğlu, 2005). Kişilere uygun meslekleri ve işleri denkleştirmek, kişinin kariyer basamakları ve kariyer arzulanma kararı gibi konulara açıklık getirmeyi amaçlamaktadır (Erdoğan, 2003). Bu hassasiyetlerin sonucunda kariyer planlama ve geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Yılmaz (2017)' a göre çalışanların isteklerini ve gereksinimlerini uyumlu hale getirme, iş yaşamında muvaffak olma ve mesleki manada ileriye dönük projeleri ortaya koyma fikri kariyer planlama kavramı üzerine odaklanılmasını gerekli kılmaktadır. Milkovich ve Anderson (1997) kariyer planlamayı, bireyin veya çalışanın seçenekleri, fırsatları ve sonuçları sezmelerini, amaçlarını tayin etmelerini, gayelere varmada zaman ve yön saptamasını sağlayacak eğitim, iş ve öteki gelişimsel etkinlikleri düzenlemelerini kapsayan bir süreç olarak kabul etmektedir (akt. Anafarta, 2001), Yıldırım ve ark., (2018) ise bireyin kişiliğini, yeteneklerini, becerilerini ve değerlerini esas alan ve kişiye uygun kariyer yolunu bulmadaki karar verebilme süreci olarak ifade etmektedir. Hopkins (2001) kariyer planlama sürecinde ferdin öğrenme yaşantıları, psiko-sosyal gelişim yetenekleri, kendini algılama biçimi, mesleki kişilik tipi, kültürel ve toplumsal değerlerinde etkisinin olduğu belirtmektedir (akt. Ağaoğlu ve ark., 2013). Kariyer ve planlama bu bağlamda farklı alanlarda kendini göstermekte ve büyük önem arz etmektedir. Son yıllarda özellikle toplum sağlığı ile ilgilenilmesi spor alanında yaşanan gelişmeler bu kavrama yönelik hassasiyetlerin oluşmasına yol açmıştır. Çünkü Şahin (2006) beden eğitimi veya sporu; insan organizmasını oluşturan zihinsel, ruhsal ve fiziksel özelliklerinin olduğu kalıtsal ve yaşın gerektirdiği olumlu gelişmeye bedensel hareketler ve oyun ile yapılan etkinliklerin tümü olarak tanımlamaktadır (s. 64). Yine Çoruh (2019) Bireylerin sanayinin gelişmesiyle kalabalıklaşan ve betonlaşan şehirlerde ağır işlerde çalışma ve buna bağlı olarak stres gibi yaşamı olumsuz etkileyen sebeplerden uzaklaşarak daha iyi ve sağlıklı bir yaşam sürmek ve dinlenmek için sportif faaliyetlere yöneldiğinin altını çizmektedir (s.3). Ayrıca sporun bireylerin gelişimi, kassal-sinirsel, zihinsel, sosyal ve ruhsal gelişimi üzerindeki olumlu katkıları da herkesçe bilinmektedir (İmamoğlu, 1992). Dolayısıyla spor alanında kariyer planlaması yapılması bireyleri hem sağlıklı kalma hem de mesleki anlamda sporun içerisinde kalma amaçlarına hizmet etmektedir. Bingöl (2011) sporda kariyer planlamasını, sporcuların donatıldıkları beceri ve bilginin, güdülerin ve yeteneklerin geliştirilmesiyle faaliyet alanında ilerleme kaydetmesi olarak ifade etmektedir. Ayrıca sporcuların ihtiyaçları ve değerleriyle spor tecrübeleri ve fırsatları arasında en ideal uyumu kurmayı hedefleyen karar verme ve sorun çözme süreci olarak da belirtmektedir (s.32). Sterling (2005)'de tüm meslek gruplarında olduğu gibi sporculuk mesleğinde de bir sona geliş olduğunu, sporda kariyerin sakatlıklar ve birçok fizyolojik nedene bağlı olarak son bulabileceğini ileri sürmektedir. Ancak yarışmalarda yaşanan rekabetin sonunda alınan başarı ve ödül duygusunun bileşkesi, yaşanan zorlukları unutmaya yardımcı olmaktadır. Haz ve istek duyarak yapılan bu meslekten uzaklaşmak, kopmak kabul edilmesi zor bir durumdur. Bu uzaklaşmanın beraberinde spor kariyerinde gerileme ve beraberinde yaşam standartlarında bir düşüşü beraberinde getirmektedir (akt. Bayrak ve Tunçkol, 2012). Buradan yola çıkarak spor eğitimi veren kurumlarda eğitim öğretim gören öğrencilerin kariyer planlama süreçlerinin incelenmesi ve onlarda bir farkındalık yaratılması amaçlanmıştır. Çünkü Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda veya Spor Bilimleri Fakültesi'nde farklı bölümlerde (Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Eğitimi) eğitim gören öğrencilerin kariyer planlamalarını yapabilmeleri için alanları hakkında bilgi ve donanımları ile birlikte iş olanaklarını iyi tespit edebilmeleri ve ilgi yeteneklerini saptamaları, bu doğrultudaki iş

olanaklarının ne tür parametreler içerdiğini doğru bir biçimde tespit etmeleri gerekmektedir. Bireyler bu doğrultularda kariyer planını oluşturduktan sonra istedikleri işe ulaşabilmek için gereken koşullara yoğunlaşmalı ve onları başarıya götürececek hamleler yapmalıdırlar. Bu farkındalık oluşturma ya da mesleğe yönelme halinin oluşması için ise üniversiteye girmeden önce ne tür planlama yaptıkları, bu planlama durumlarına ne kadar ulaştıkları, ulaştıkları konuma yönelik memnuniyet duyup duymadıkları, bölüm değişikliği isteyip istemedikleri ve en önemlisi üniversite eğitimi bittikten sonra kariyer noktasında nasıl bir yol izlemeyi düşündüklerine yönelik araştırmacıların dikkatlerinin çekilmesi amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

Çalışma Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin kariyer planlama süreçlerine yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla tasarlanan nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerine yer verilen algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği, kültür analizi, olgubilim, kuram oluşturma, durum çalışması ve eylem araştırması gibi desenlere sahip araştırma biçimi olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada olgubilim (fenomenoloji) nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Olgubilim felsefi bir içeriğe sahip kendine özgü özellikleri olan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem bireysel evrenin yani bireysel tecrübelerin araştırılmasını, bireylerin algılamalarını ve olaylara yüklediği anlamları içermektedir (Baş ve Akturan, 2013).

2.1. Çalışma Grubu: Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği (n=17), Antrenörlük Eğitim (n=16), Spor Yöneticiliği (n=15) ve Rekreasyon Eğitimi (n=18) bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler araştırma grubunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaşlarının 18-26 yaş arasında değiştiği görülmektedir. Örneklem seçiminde amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem araştırmacıya yakın ve erişilmesi kolay durumları seçtiği için hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

2.2. Veri Toplama Süreci: Öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere sorulacak sorular hazırlanırken üniversite öğrenimine başlamadan önceki istekleri, yerleştikleri bölüm ve memnun olma durumları ve mezuniyet sonrası planlarını belirleyecek sorular oluşturulmuştur. Öğrencilere görüşme yönteminin gerekliliği çerçevesinde sorular aynı sıra ile sorulmuş öğrenci cevapları kayıt altına alınmış ve sonrasında yazıya dönüştürülmüştür. Görüşmeler ortalama 10 dakika sürmüştür.

2.3. Analiz

Araştırmacı tarafından kayıt altına alınan görüşmeler yazıya aktarılmış ve öğrenciler bölümlerine göre, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği Ö1-Ö17, Antrenörlük Eğitimi öğrencileri A1-A16, Spor Yöneticiliği bölümü öğrencileri Y1-Y15 ve Rekreasyon Eğitimi öğrencileri R1-R18 şeklinde kodlanmıştır. Elde edilen metinlere betimsel ve içerik analiz uygulanmıştır. Öğrenci cevapları doğrultusunda kategoriler oluşturulmuş ve bu kategoriler alıntılar ile desteklenmiştir.

3. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölüm altında öğrenci cevapları sonucu ortaya çıkan kategorilere ve öğrenci ifadelerine yer verilmiştir.

Tablo1.

Katılımcıların cinsiyet/yaş, bölüm, branş ve spor yaşı dağılımları

	Cinsiyet				Toplam	
	Erkek		Kadın		n	%
	n	%	n	%	n	%
18-20 Yaş	13	33,3	9	33,3	22	33,3
21-23 Yaş	21	53,8	15	55,6	36	54,5
24-26 Yaş	5	12,8	3	11,1	8	12,1
Toplam	39	100	27	100	66	100
Öğretmenlik	10	25,6	7	25,9	17	25,8
Antrenörlük	7	17,9	9	33,3	16	24,2
Yöneticilik	10	25,6	5	18,5	15	22,7
Rekreasyon	12	30,8	6	22,2	18	27,3
Toplam	39	100,0	27	100,0	66	100,0
Atletizm	4	10,3	1	3,7	5	7,6
Badminton	1	2,6	0	0,0	1	1,5
Basketbol	5	12,8	4	14,8	9	13,6
Fitness	1	2,6	0	0,0	1	1,5
Futbol	17	43,6	5	18,5	22	33,3
Güreş	5	12,8	0	0,0	5	7,6
Halter	0	0,0	1	3,7	1	1,5
Hentbol	1	2,6	3	11,1	4	6,1
Karate	1	2,6	0	0,0	1	1,5
Tırmanış	1	2,6	0	0,0	1	1,5
Voleybol	3	7,7	12	44,4	15	22,7
Yüzme	0	0,0	1	3,7	1	1,5
Toplam	39	100,0	27	100,0	66	100,0
5 yıl ve altı	3	7,7	7	25,9	10	15,2
6-8 Yıl	16	41,0	11	40,7	27	40,9
9-11 Yıl	14	35,9	5	18,5	19	28,8
12-14 Yıl	4	10,3	1	3,7	5	7,6
15 Yıl ve üzeri	2	5,1	3	11,1	5	7,6
Toplam	39	100,0	27	100,0	66	100,0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmada yer alan katılımcıların 17'si beden eğitimi ve spor öğretmenliği, 16'sı antrenörlük eğitimi, 15'i spor yöneticiliği ve 18'i ise rekreasyon bölümünde eğitim hayatlarına devam etmektedirler. Katılanların % 54,5'nin (n 36) 21-23 yaş aralığında, %33 3'nün (n 22) futbol branşında olduğu ve % 40,9'unun (n 27) 6-8 yıl arası spor yaptığı görülmektedir.

Tablo 2.

Katılımcıların lisede eğitim gördükleri okul türüne göre dağılımları

Anadolu Lisesi	Öğretmen lisesi	Düz Lise	Meslek Lisesi			Spor Lisesi	Yabancı Dil Ağırlıklı Lise	İmam Hatip Lise
			Sağlık Meslek	Kız Meslek Lisesi	Diğer Liseler			
		-Sayısal	-Moda tasarım	-Motorlu araçlar			-Dil bölümü	
		-Sözel	-Çocuk gelişimi	-Elektrik-Elektronik				
		-Türkçe/Matematik	-Anasınıfı Öğretmenliği	-Grafik				
				-Radyo ve TV				
				-Metal				
				Teknolojisi				
				-Bilgisayar				

Tablo 2 incelendiğinde araştırmada her lise türünden eğitim görmüş katılımcıların yer aldığı, katılanların büyük çoğunluğunun ise meslek liselerinde yer alan bölümlerde eğitim gördükleri belirlenmiştir.

Tablo 3.

Katılımcıların lise eğitimi sırasındaki kariyer hedefi

Mesleki grupları ile ilgili			Spor ile ilgili	
Öğretmenlik	Kolluk Kuvvetleri	Diğer	Sporcu	Antrenör
Beden Eğitimi Öğretmenliği	Subay	Bilgisayar mühendisliği	Futbolcu	
Anaokulu Öğretmenliği	Polis	Ziraat mühendisliği	Güreşçi	
Görme engelliler Öğretmenliği		Veteriner		
Tarih Öğretmenliği		Mimarlık		
		Avukat		
		Oyuncu		
		Konservatuvar		

Tablo 3 incelendiğinde araştırmada yer alan katılımcıların lise öğrencisi iken çoğunlukla beden eğitimi öğretmenliği başta olmak üzere öğretmenlik branşlarını meslek olarak tercih ettikleri ayıca bazı öğrencilerin ise mühendislik vb. diğer bölümleri okumayı istediklerini görülmektedir.

Tablo 4.

Katılımcıların spor eğitimi veren bölümlere yönelme nedeni

Amaçlı Hedef		Amaçsız Hedef	
Mesleki Amaç	Bireysel Amaç	Yönlendirme	Tesadüf
Akademik Kariyer	Hayal/Hedef	Ailenin Yönlendirmesi	
Kişisel Gelişim	İlgi	Antrenörün Yönlendirmesi	
Eğitimci olmak	Sporcu olması	Çevrenin Yönlendirmesi	

Tablo 4 incelendiğinde öğrenciler akademik kariyer yapmak, kendilerini geliştirmek, ilerleyen yıllarda eğitimci olmak, sporcu olmak ve ilgi hedeflerinin bu yönde olması nedeniyle amaçlı bir şekilde spor eğitimi veren kurumlara yönelindiklerini belirtmektedirler. Amaçsız bir şekilde bu alanlara yönelen öğrenciler ise tesadüfi bir şekilde ya da aile-antrenör ve çevre üçlüsünün yönlendirmesi ile bu alana yönelindiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 5.

Katılımcıların bölüm değiştirme istek durumları

	Bölüm değiştirme durumu	Bölüm seçme nedeni
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Değiştirmem (n 12)	
	Psikoloji (n 1)	
	Tıp (n 1)	Öğretmen/Akademisyen olmak (n 9)
	Subaylık (n 1)	Sevgi/Hayal/İstek (n 6)
	Güzel Sanatlar (n 1)	Çocuk sevgisi (n 2)
	Antrenörlük (n 1)	
Antrenörlük Eğitimi	Öğretmenlik (n 5)	Sevgi/Hayal/İstek (n 11)
	Değiştirmem (n 9)	İstemsiz/Puan ile yerleşme (n 4)
	Konservatuvar (n 1)	Öneri (n 1)
	Fizyoterapistlik (n 1)	
Spor Yöneticiliği	Değiştirmem (n 2)	
	Öğretmenlik (n 9)	İstemsiz/Puan ile yerleşme (n 9)
	Antrenörlük (n 1)	Sevgi/Hayal/İstek (n 4)
	Rekreasyon (n 1)	Öğretmen/Akademisyen olmak (n 1)
	Tarih (n 1)	İş İmkânı (n 1)
	İnşaat mühendisliği (n 1)	
Rekreasyon Eğitimi	Öğretmenlik (n 14)	
	Antrenörlük (n 2)	İstemsiz/Puan ile yerleşme (n 13)
	Değiştirmem (n 1)	Sevgi/Hayal/İstek (n 5)
	Rekreasyon (n 1)	

Tablo 5 incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde eğitim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun bölüm değiştirmeyi düşünmediği, değiştirmek isteyenlerin ise psikoloji, tıp, subaylık, antrenörlük veya güzel sanatlar alanında eğitim görmek istedikleri belirlenmiştir. Öğretmenlik bölümü öğrencileri ise bu bölümleri seçme nedenleri olarak da eğitim/akademisyen olmak, sevdikleri, hayal ettikleri bölüm olması ve çocuklarla ilgilenme arzularının belirleyici olduğunu ifade etmektedirler. Antrenörlük eğitimi bölümünde eğitim gören öğrencilerin yarısından

çoğunun bölüm değiştirmeyi düşünmediği, değiştirmek isteyenlerin ise öğretmenlik, konservatuar ve fizyoterapistlik alanında eğitim görmek istedikleri görülmektedir. Antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri ise bu bölümleri seçme nedenleri olarak da sevdikleri, hayal ettikleri bölüm olması, puanlarının bu bölüme yetmesi ve öneri üzerine tercih etmenin belirleyici olduğunu belirtmektedir. Spor yöneticiliği bölümünde eğitim gören öğrencilerden sadece iki kişinin bölüm değiştirmeyi düşünmediği, değiştirmek isteyenlerin büyük çoğunluğunun öğretmenlik bölümünü istediği, ayrıca bazılarının ise antrenörlük, rekreasyon, tarih ve inşaat mühendisliğini istedikleri tespit edilmiştir. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin bazıları hayal ettiği ve istediği için, bir kişi akademisyen olmak, bir kişi iş imkanları için bu bölümü tercih ettiğini belirtirken büyük çoğunluğu bu bölüme istemeden yerleştiğini ifade etmektedir. Rekreasyon eğitimi bölümünde eğitim gören öğrencilerden sadece bir kişinin bölüm değiştirmeyi düşünmediği, değiştirmek isteyenlerin büyük çoğunluğunun öğretmenlik bölümünü istediği, ayrıca iki kişinin antrenörlük ve bir kişinin ise rekreasyon istedikleri görülmektedir. Rekreasyon eğitimi bölümü öğrencilerinin bazılarının hayal ettiği ve istediği için bu bölümü tercih ettiğini ancak büyük bir çoğunluğunun bu bölüme istemeden yerleştiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Aşağıda öğrencilerin ifadelerine yer verilmiştir.

Öğretmen olmak, eğitimci olmak çocuklara faydalı olmak için bu bölümü tercih ettim. Başka bölümlere geçmeyi bu yüzden düşünmüyorum (Ö3). Başka bölüme geçer miyim, geçmem diye düşünüyorum. Bu bölümü kendimi geliştirip iyi bir öğretmen veya akademisyen olmak için tercih ettim. (Ö6) Sevdiğim ve başarılı olduğum için bu alanda okumayı terci ettim (A1). Bu bölüme yerleşmem biraz rastgele oldu. Çünkü puanım buraya yetti ve yerleştim. Bölüm değiştirebilseydim öğretmenlik okumak isterdim (A5). Öğretmenliği kazanamadığım, puanım buraya yettiği için bu bölümü tercih ettim (Y7). Bu bölümü çok isteyerek seçtiğimi düşünmüyorum. Sınavda puanım buraya yettiği için ben de okumak zorundayım. Normalde öğretmenlik istiyordum (R11).

Tablo 6.

Katılımcıların mezuniyet sonrası meslek tercihleri nedenleri

Bölüm	Mezuniyet sonrası meslek seçimi	Mezuniyet Sonrası meslek seçim nedeni
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Düşünmüyorum (n 1)	Gelecek nesillere katkı (n 6)
	Öğretmenlik/Antrenörlük (n 13)	Sevgi/Hayal/İstek (n 6)
	Akademisyenlik (n 2)	Eğitiminin alınması (n 2)
	Memur (n 1)	Kişiyeye uygun meslek olması (n 2)
Antrenörlük Eğitimi	Öğretmenlik/Antrenörlük (n 7)	Hayatını idame etme (n 1)
	Antrenörlük (n 8)	Sevgi/Hayal/İstek (n 12)
	Lisansüstü Eğitim (n 1)	Maddi Getiri (n 2)
		Başarılı olunması (n 1)
Spor Yöneticiliği	Öğretmenlik/Antrenörlük (n 5)	Eğitiminin alınması (n 1)
	Öğretmenlik (n 5)	Sevgi/Hayal/İstek (n 6)
	Antrenörlük (n 3)	Eğitiminin alınması (n 5)
	Polis (n 1)	Hayatını idame etme (n 1)
	Akademisyenlik (n 1)	Faydalı olmak (n 1)
		Mecburiyetten (n 1)
Rekreasyon Eğitimi		Neden yok (n 1)
		Hayatını idame etme (n 3)
	Antrenörlük (n 7)	Sevgi/Hayal/İstek (n 3)
	Öğretmenlik (n 5)	Meslek sevgisi (n 3)
	Öğretmenlik/Antrenörlük (n 3)	Gelecek nesillere katkı (n 2)
	Akademisyenlik (n 2)	Faydalı olmak (n 2)
	Polislik (n 1)	Maddi Getiri (n 1)
		İşe girmek (n 1)
	Polis olmak (n 1)	
	Kendi işini yapma (n 1)	
	Kişiyeye uygun meslek olması (n 1)	

Tablo 6 incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde eğitim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası öğretmenlik/antrenörlük yapmak istedikleri bazılarının ise akademisyenlik ve memurluk düşündükleri görülmektedir. Mezuniyet sonrası ise bu meslek gruplarını gelecek nesillere katkı sağlamak, sevdikleri hayal ettikleri meslek olması, bu alanda eğitim almaları, kendilerine uygun meslek olması ve hayatını devam ettirmek istemeleri nedeniyle düşündüklerini belirtmektedirler. Antrenörlük eğitimi bölümünde eğitim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası öğretmenlik/antrenörlük yapmak istedikleri sadece birinin lisansüstü eğitim yapmak istediği görülmektedir. Mezuniyet sonrası ise bu meslek gruplarının sevdikleri hayal ettikleri meslek olması, maddi getirisi, başarılı olunması ve bu alanda eğitiminin alınması nedeniyle düşünüldüğü belirlenmiştir. Spor yöneticiliği bölümünde eğitim gören

öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası öğretmenlik/antrenörlük yapmak istedikleri bazılarının ise antrenörlük, polislik ve akademisyenlik düşündükleri görülmektedir. Mezuniyet sonrası ise bu meslek gruplarını sevdikleri hayal ettikleri meslek olması, bu alanda eğitim almaları, hayatını devam ettirmek, faydalı olmak istemeleri ve mecburiyetten seçeceklerini ifade etmektedirler. Rekreasyon eğitimi bölümünde eğitim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun mezuniyet sonrası öğretmenlik/antrenörlük yapmak istedikleri bazılarının ise akademisyenlik ve polislik düşündükleri görülmektedir. Mezuniyet sonrası ise bu meslek gruplarını sevdikleri hayal ettikleri meslek olması, hayatını devam ettirmek, faydalı olmak istemeleri, meslek sevgisi, gelecek nesillere katkı, maddi getiri işe girme, kendi işini yapma ve kişiye uygun meslek olması nedeniyle düşündüklerini belirtmektedirler. Aşağıda öğrencilerin ifadelerine yer verilmiştir.

Bu bölümü okumak en büyük hayalimdi. Mezun olduktan sonra da bu alanda çalışmak istiyorum. Öğrencilerimi spora kazandırmak için, gençliğe katkı sağlamak için çalışmaya devam edeceğim (Ö6). Sevdiğim bu bölümden eğitim aldığımı için mezun olduktan sonra da bu alanda çalışmayı düşünüyorum. Farklı alanlara yönelmek istemiyorum (Ö15). Antrenörlük yapmak öncelikli hedefim. Bu sektörde daha mutlu olduğum ve kendimi daha iyi geliştirip ifade edebileceğim için devam etmek istiyorum (A16). Hayalim olduğu için ve boşuna okumamış olmak için öğretmenlik yapmayı düşünüyorum. Formasyon alabilirim ya da özel okullarda çalışabilirim (Y4). Hayalimi gerçekleştirmek ve gelecek nesillere faydalı olmak için mezun olduktan sonra öğretmen ya da akademisyen olarak devam etmeyi düşünüyorum. Daha başarılı olacağımı düşünüyorum (R2).

Tablo 7.

Katılımcıların mezuniyet sonrası diğer öğrencilerden farklı olma nedenleri

Bölüm	Farklı kılabacak neden
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Meslek sevgisi/gelecek nesillere katkı isteği (n 4)
	Çok çalışma/ sürekli kişisel gelişim sağlama (n 3)
	Meslek sevgisi (n 3)
	İleri Görüşlü olmak/düşünceler (n 3)
	Spor ile iç içe olmak (n 2)
	Kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı (n 1)
Antrenörlük Eğitimi	Beden eğitimi mezunu olmak (n 1)
	Kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı (n 3)
	Başarılı/donanımlı eğitim hayatı (n 5)
	Meslek sevgisi/saygısı (n 2)
	İletişim kurabilme (n 2)
	Spor ile iç içe olmak (n 1)
Spor Yöneticiliği	Maddi getiri beklentisi (n 1)
	Yetenek (n 1)
	Disiplin (n 1)
	Spor ile iç içe olmak (n 3)
	Başarılı/donanımlı eğitim hayatı (n 2)
	Kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı (n 2)
Rekreasyon Eğitimi	İletişim kurabilme (n 2)
	Karakter (n 2)
	Çok çalışma/ sürekli kişisel gelişim sağlama (n 1)
	Maddi getiri beklentisi (n 1)
	Meslek sevgisi/saygısı (n 1)
	Kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı (n 7)
Rekreasyon Eğitimi	Spor ile iç içe olmak (n 3)
	İleri görüşlü olmak/düşünceler (n 2)
	Çok çalışma/ sürekli kişisel gelişim sağlama (n 1)
	Başarılı/donanımlı eğitim hayatı (n 1)
	Maddi getiri beklentisi (n 1)
	Meslek sevgisi/saygısı (n 1)
Rekreasyon Eğitimi	Mesleki tecrübe (n 1)
	Karakter (n 1)

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlik bölümü öğrencileri meslek sevgisi/gelecek nesillere katkı isteği, çok çalışma/sürekli kişisel gelişim sağlama, meslek sevgisi, ileri görüşlü olmak/düşünceler, spor ile iç içe olmak, kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı ve beden eğitimi mezunu olmak gibi nedenlerden ötürü diğer mezunlardan farklı olacaklarını düşünmektedirler. Antrenörlük bölümü öğrencileri kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı, başarılı/donanımlı eğitim hayatı, meslek sevgisi/saygısı, iletişim kurabilme, spor ile iç içe olmak, maddi getiri beklentisi, yetenek ve disiplin gibi nedenlerden ötürü diğer mezunlardan farklı olacaklarını varsaymaktadırlar. Spor yöneticiliği bölümü öğrencileri spor ile iç içe olmak, başarılı/donanımlı eğitim hayatı, kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı, iletişim kurabilme, karakter, çok çalışma/ sürekli kişisel gelişim sağlama, maddi getiri beklentisi ve meslek

sevgisi/saygısı gibi nedenlerden ötürü diğer mezunlardan farklı olacaklarını ileri sürmektedirler. Rekreasyon eğitimi bölümü öğrencileri ise kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı, spor ile iç içe olmak, ileri görüşlü olmak/düşünceler, çok çalışma/ sürekli kişisel gelişim sağlama, başarılı/donanımlı eğitim hayatı, maddi getiri beklentisi, meslek sevgisi/saygısı, mesleki tecrübe ve karakter gibi nedenlerden ötürü diğer mezunlardan farklı olacaklarını ifade etmektedirler. Aşağıda öğrencilerin ifadelerine yer verilmiştir.

Diğerlerinden farklı olmak için çok çaba gösteriyorum. Diğer arkadaşlara nazaran öğrenmeye daha çok çaba sarf ediyorum ve kendime sürekli bir şeyler buluyorum. Mesleği yapmayı çok istediğim için çocuklara çok daha fazla katkı sağlayacağımı düşünüyorum (Ö8). Besyo kimliğine sahip olmak, mesleği gerçekten çok istediğim için daha fazla ilgili olabileceğimi düşünüyorum. Sonuçta sevdiğim işi yapıyor olacağım için diğerlerinden farklı olacağımı düşünüyorum (Ö12). Benim kadar zevkli bir bölümde okumuş olmayacaklar. Sevdiğim şeyden para kazanacağım ve daha donanımlı mezun olacağımı düşünüyorum (A5). Fit vücut ve bilgim ile diğerlerinden farklı olacağımı düşünüyorum. Eğitim hayatım boyunca okul eğitimine bağlı kalmayıp dışarıdan aldığım eğitim ve sertifikalar beni öne çıkaracaktır (A15). Çalışmam, fiziksel ve koordinasyon özelliğime güveniyorum. Her alanda kendimi geliştirmek, aldığım belgeler sertifikalar beni farklı kılan şeyler olacak (Ö3). Kişiliğim, zekiliğim, samimiyeti, işimi severek yapmak ve en önemlisi insanlarla olan iletişimim beni ön plana çıkaracaktır (Y8). Bilgi ve tecrübem beni öne çıkaracak. Okurken iş hayatına atılmam ve daha tecrübe sahibi olmam. Mesleği sevmem ve zorunlu yapmam bana katkı sağlayacak ve bir adım önde olmama yarayacak (R9). Kendimi ne kadar geliştirdiğim ve ne istediğimi bilmem. Az da olsa bütün her şeye yeteneğimin olması ya da çabuk öğreniyor olmam. İleriye dönük çalışmalara şimdiden başladım. Antrenörlük belgesi alıp farkım olacak (R14).

4. Tartışma ve Sonuç

Beden eğitimi ve spor eğitimi gören öğrencilerin kariyer planlama süreçlerinin incelendiği araştırmada katılımcıların bu bölümlere yönelme nedenlerini eğitim gördükleri lise türüne göre değişmekle birlikte öğretmen olmak ve çevrelerinde bulunan kişilerin yönlendirmeleri oluşturmaktadır. Öğrencilerin eğitmen olmak ya da akademik kariyer yapmak için bu bölümlere yöneldikleri de görülmektedir. Coşkuner ve ark. (2018)'nin yaptığı çalışmada eğitim durumuna göre üniversite-lise ve master-lise arasında manidar bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Master ve lisans eğitimi alan bireylerin kariyer planlaması yaparken daha etkin olduğu, 21-25 yaş aralığındaki ve ekonomik geliri 100-500 bandında olan sporcuların spora başlama ve kariyer planlamaya daha fazla önem verdikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte kariyer planlama noktasında kadın sporcuların toplumda idol olarak görülen sporcuların davranışlarını benimsedikleri, spora yönelmede bundan etkilendikleri gözlemlenmiştir. Karakaya ve ark. (2013)'nin yaptığı çalışmaya göre kariyer kişinin toplumsal durumunun, kimliğinin, yaşam tarzının ve statüsünün belirlenmesinde önemli rol oynadığını, bireyin çalışma hayatına başladığı andan itibaren arzularını tatmin etmek, ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve ileriye yönelik planlar yaparak başarılı olup yükselmek istediğini ifade etmektedir (akt. Karakaya ve ark., 2013). Gün (2018) kariyer değerlerini insanların kabiliyet, yetenek, temel değerler ve ihtiyaçlarından meydana gelen içsel kimlik kavramı olarak tanımlamakta, bu bağlamda alınan kararların esas olarak değerlere dayandığını belirtmektedir. Ayrıca çalışmada üniversitelerin lisans öğrencilerinin “hayat tarzı”, “yönetimsel” ve “meydan okuma” kariyer değerlerinin öne çıktığı görülmektedir. Literatürde elde edilen bilgiler ve araştırma bulgularımız ışığında kişiler çevrelerinde toplum içerisinde statü elde etme, kimlik yani yaşam tarzını sergileme, sahip olduğu değerleri diğer bireylere gösterebilmek adına kariyer planlamasına gitmektedir. Bu planlamanın üniversite ve üzeri eğitim kademelerinde yoğunlaştığı bunun ise mesleki yönelim sürecinin kritik aşamalarında olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmada yer alan öğrencilerin bölümlerinden memnun olma durumları incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde eğitim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun bölüm değiştirmeyi düşünmediği, Antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin yarısının öğretmenlik bölümünü istediği, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun kendi bölümlerinden ziyade öğretmenlik bölümünü istediği, rekreasyon bölümü öğrencilerinin ise tamamına yakınının bölüm değiştirmeyi istediği özellikle öğretmenlik bölümünde okumayı arzuladığı görülmektedir. Öğretmenlik ve antrenörlük bölümüm öğrencilerinin bölümlerini tercih etme nedenleri arasında bölümü sevmeleri öne çıkarken spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümü öğrencilerinin bölümlerini istemedikleri ve puanları doğrultusunda bu bölümlere yerleştikleri ön

plana çıkmaktadır. Akdemir ve ark. (2013)'nın yaptığı çalışma sonuçlarına göre; sorumluluklarının gereğini bilen, rekabet ortamını, kendisini geliştirme fırsatı olarak gören birey, çalıştığı ortamda düşüncelerini rahatça ifade etmekte ve dostça bir ortamda çalışmak istemektedir. Ayrıca kariyer planlaması yapılırken ve önemli kararlar alınırken fikirlerine değer verilmesini de beklemektedir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin bölümlerinden memnun olmama nedenleri için fikirlerinin alınmaması ve istemsiz bir şekilde buralara yerleşmeleri ve eğitim görmeleri gösterilebilir. Öğrencilerin özellikle öğretmenlik bölümünü istemelerinin temelinde küçük yaş grupları ile ilgilenme istekleri ve toplumda öğretmenlik mesleğine karşı gösterilen saygının belirleyici olduğu kanısına varılmaktadır.

Katılımcıların mezuniyet sonrası meslek tercih nedenlerine bakıldığında dört bölüm öğrencilerinin de mezuniyet sonrası öğretmenlik ve antrenörlük yapmak istedikleri görülmektedir. Öğrenciler mezuniyet sonrası yapmak istedikleri meslek gruplarını sevdiği hayal ettikleri meslek olması, bu alanda eğitim almaları ve hayatlarını idame ettirmelerini gerekçe göstererek belirlemektedirler. Özen (2011)'in yaptığı çalışmaya göre bireyin kariyer seçimi kendi sorumluluğunda olup bu bağlamda değerlendirilmektedir. Bireyin hayatını idame ettirebilmek için daha kıvrak bir zekâyâ ve açık bir zihne sahip olabilmesi, kendini tanıyabilmesi önemli bir aşama olarak görülmektedir. Ayrıca kendilerini faydalı, değerli hissetmeleri ve böylelikle kariyer planlama aşamalarının yükselmesi için yeterli bir kariyer planlama eğitimi almaları önerilmektedir. Özellikle küreselleşmenin dünyaya getirdiği hızlı değişimler sonucu örgütlerin mevcut yapılarında meydana gelen değişiklikler bu örgütlerde çalışan bireylerin kariyer hedeflerinin üst düzeyde olmasını gerekli kılmaktadır. Bacan (2016) ortaöğretim öğrencileri üzerine yaptığı araştırmada meslek kararını veremeyen bireylerin karar verme güçlüklerinin, meslek kararını veren bireylere nazaran daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bununla beraber akademik başarısını düşük algılayan bireylerin kariyere karar verme güçlükleri, yüksek algılayan bireylerinkinden daha yüksek olarak bulunmuştur. Sarpkaya ve Tosun (2014) öğretmenlerin kariyer aşamalarına yönelik görüşlerinin en fazla olduğu durumun akademik başarı durumu ve en az olduğu durumun ise sosyal faaliyet durumu olduğunu ifade etmektedirler. Bu durum kariyer aşamalarında yükselirken akademik başarının da önemsendiğini göstermektedir. Ayrıca öğretmenlerin sosyal etkinlikleri kariyer aşamalarında az önemsemelerinin değerlendirme ölçütlerinin nesnel olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Başol ve ark. (2012)'de yaptıkları çalışmada hala etkin kariyerlerine başlamamış bireylerde “güvenlik-istikrar” ve “özel yaşam” kariyer değerlerinin ağırlıklı olarak öne çıktığı görülmüştür. Öğrencilerin sürekli çalışmak yerine aile ve iş hayatı arasında bir denge kurmak ve özel hayatlarına fazla zaman ayırmak istemekteler. Bu da hayatın ilerleyen safhalarında esnek çalışmaya olan isteğin ve ilginin artabileceğine işaret olarak yorumlanmaktadır. Buradan yola çıkarak kariyer planlamasında bireyin hayatını idame etmesi ve özel hayatının da etkili olduğu görülmektedir.

Çalışmada yer alan katılımcıların mezuniyet sonrası diğer öğrencilerden farklı olma durumları incelendiğinde çok çalışma/sürekli kişisel gelişim sağlama, meslek sevgisi, spor ile iç içe olmak, kişisel bilgi/birikim/özgüven/başarı ve başarılı/donanımlı eğitim hayatı durumları nedeniyle diğer bölüm öğrencilerinden önde olup fark yaratacaklarını düşünmektedirler.

Bingöl (2017)'e göre günümüz toplumu sporu, sadece erkeklerin uğraştığı bir faaliyet olarak algılanmakta ve bununla birlikte erkek sporlarına olan ilgi her geçen gün daha da artmaktadır. Bu durum hemcinslerimiz olan kadınların spordan uzaklaşmasına neden olmaktadır. Buradan hareketle spor alanında eğitim veren erkeklerin kadınlara göre daha az engelle karşılaştığı varsayılmaktadır. Ayrıca kadınların birden fazla rol üstlenmeleri durumlarının, ön yargıların ve örgütsel koşulların kariyer algısı üzerinde olumsuz etkileri olduğu düşünülmektedir. İnandır ve ark. (2009)'da yaptığı araştırmalarda erkek ve kadın öğretmenlerin görüşlerine dayalı ilköğretim kurumlarında çalışan kadın öğretmenlerin kariyer yapmaları açısından önlerindeki engeller belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre erkek ve kadın öğretmenlerin, kadınların kariyer geliştirmesinin önündeki engellere yönelik görüşleri iki grup içinde farklılık göstermektedir. Birinci değişken olarak ele alınan cinsiyete göre erkek ve kadın öğretmenlerin görüşleri arasında toplumsal cinsiyet, kalıp yargılar, ailevi nedenler, yaş ve cinsiyet, eğitim, medeni durum, ekonomik nedenler' açısından manidar (anlamlı) bir

farklılık çıkmıştır. Burada oluşan farkın kaynağını kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmamızda yer alan özgüven, bilgi birikim mesleğe olan saygı kariyer planlamasında bayan katılımcıların daha yoğun bir şekilde mücadele etmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bireylerin kariyer algılarında ve planlamalarında toplumun değer yargılarının, kendilerini toplum içerisinde konumlandırma amaçlarının belirleyici olduğu bu amaç doğrultusunda meslek seçimi ve kişisel gelişim planlarının yapıldığı görülmektedir. Ayrıca kariyer planlaması konusunda en dezavantajlı grubun kadınların olduğu da düşünülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde sporda kariyer planlaması çalışmalarının artırılması özellikle cinsiyet noktasında inceleme yapılması ve çalışmanın etki alanının artırılması ile önemli katkılar sağlanacaktır. Zira Tüz (2003) toplumda rekabetin çoğalmasıyla birlikte insanların ihtiyaçlarına daha hızlı cevap vermesi gereken kurumların bu ihtiyaçlarından ötürü örgütsel yapılanmalarını bu doğrultuda geliştirdiklerini gözlemlemiştir. Dolayısıyla spor eğitimi veren kurumların bu konuda yeterliliğinin, öğrencilerin bilgi düzeylerinin ve planlama durumlarının da araştırılması gerekmektedir. Düzenlenen çalışmanın bu doğrultuda araştırma yapmak isteyenlere esin kaynağı oluşturacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Akdemir, A., Konakay, G., Demirkaya, H., Noyan, A., Demir, B., Ağ, C., Pehlivan, Ç., Özdemir, E., Akduman, G., Eregez, H., Öztürk, İ., Balcı, O. (2013). Y kuşağının kariyer algısı, kariyer değişimi ve liderlik tarzı beklentilerinin araştırılması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 11-42
- Ağaoğlu, Y. Eker, H. & Ağaoğlu, S. (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin kariyer algılamalarının değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(22), 283-296.
- Anafarta, N. (2001). Orta düzey yöneticilerin kariyer planlamasına bireysel perspektif. *Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(2).
- Baş, T. & Akturan, U. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri Nvivo ile nitel veri analizi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Başol, O., Bilge, E., & Kuzgun, Ş. (2012). Öğrencilerin kariyer değerlerini etkileyen unsurların tespitine yönelik bir araştırma: Bireysel değerler. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 2(2), 57-68.
- Bayrak, H. ve Tunkol, M. (2012). Sporda emeklilik olgusu ve emeklilik uyum modelleri. *Selçuk üniversitesi, Beden eğitimi ve spor bilim dergisi*, 2012; 14 (2): 150-156
- Bingöl, H. (2011). Olimpiyatlarda derece yapan türk sporcularının kariyer planlama profillerinin belirlenmesi (Yüksek lisans Tezi), Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Elazığ.
- Bingöl, H. (2017). Yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi veren kadın akademisyenlerin kariyer engellerinin incelenmesi (Doktora tezi), İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye.
- Çelik, Adnan (2007), Kariyer Kavramı, Kapsamı Ve Temel Boyutları, Kariyer Yönetimi Ve İnsan Kaynakları Yönetimi Uygulamaları, Gazi Kitapevi, Ankara
- Çoruh, Y. (2019). Stres ve sağlık üzerine boş zamanlarda yapılan sporun etkisi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:21, Sayı:3.
- Erdoğan, Nihat(2003), Kariyer Geliştirme Kuram Ve Uygulama, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- İmamoğlu, O. (1992). Spor-Sağlık İlişkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 67-70.
- İnandı, Y., Özkan, S., Peker, S., & Atik, Ü. (2009). Kadın öğretmenlerin kariyer geliştirme engelleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1).
- Karakaya, Y. E., Karataş, Ö., Özdenk, Ç., & Karataş, F. (2013). Üniversiteli sporcu öğrencilerin kariyer değeri algıları. *Dogus University Journal*, 14(1).
- Kurtoğlu, E.(2010). Kariyer Yönetimin Kamu Kurumlarının Etkinliği Üzerindeki Olası Sonuçlarının İncelenmesi ve Çorum Örneği, Hitit Üniversitesi(HU), SBE, YYLT, Çorum, s.36.
- Özen, Y. (2011). Kişisel sorumluluk bağlamında kariyer seçimini etkileyen sosyal psikolojik faktörler. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (3), 81-96.
- Sabuncuoğlu, Zeyyat (2005), İnsan Kaynakları Yönetimi, Alfa Yayınları, Bursa.
- Savickas, M. L. (2012). Life design: A paradigm for career intervention in the 21st century. *Journal of Counseling & Development*, 90(1), 13-19.
- Şahin, H.M. (2006), *Beden Eğitimi ve Spor sözlüğü* : İstanbul , Morpa Kültür Yayınları .
- Tosun, I., & Yengin Sarpkaya, P. (2014). Öğretmenlerin kariyer basamaklarına ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 9(5).
- Türk Dil Kurumu. (2019). Kariyer. 25.10.2019 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/?kelime=KAR%C4%B0YER> adresinden erişilmiştir.
- Tüz, M. V. (2003). Kariyer planlamasında yeni yaklaşımlar. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(4), 169-176.

- Yıldırım, E., Coşkun, Z., Halisdemir, N., & Tutaş, S. (2018). Elazığ ilindeki bayan futbolcuların spora başlamada ve kariyer planlamasındaki etkin olan faktörlerin incelenmesi. *Ispes Journal*, (1)1, 37-46.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Genişletilmiş Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yılmaz, M. (2017). Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerinde (TOHM) yer alan sporcuların kariyer planlamaları ve spor başarılarında etkili olan faktörlerin incelenmesi (Yüksek lisans Tezi), Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Elazığ.

ENGLISH EXTENDED SUMMARY

Introduction; Career has started to gain importance with the developments in professional life in recent years. Çelik (2007) states that the concept of career, which has become widespread since the 16th century, is expressed by the Turkish Language Institution (2019) as the stage, success and expertise achieved by time and work in a profession. The career includes the person's behaviour, assessment and planning for the professional life. It is about the harmony between the person's needs and desires in the working environment and society (Kurtoğlu, 2010). In other words, it is all the activities which undertaken by the individual in his/her life and carried out to create harmony and development between tasks (Savickas, 2012). Sterling (2005) argues that, as in all occupational groups, there is an end in the sporting profession, and that a career in sport may end due to disability and many physiological causes. From this point of view, it is aimed to examine the career planning processes of the students and to create an awareness for them who are educated in sports education departments. Because the students who are studying in different departments of the School of Physical Education and Sports or the Faculty of Sport Sciences are able to determine their job opportunities with their knowledge and equipment about their fields in order to make their career planning and to determine their interest talents, what kind of job opportunities in this direction include the right parameters. **Method;** The study is a qualitative research designed to examine the opinions of students, towards career planning processes, studying at the School of Physical Education and Sports. Physical Education and Sports Teaching (n=17), Coaching Education (n=16), Sports Management (n=15) and Recreation Education (n=18) students constitute the research group. It is seen that the ages of the students vary between 18-26 years. In the sample selection, easily accessible case sampling method was used. Standardized open-ended interview technique was used to determine student view. In the preparation of the questions to be asked to the students participating in the research, questions were determined to determine their wishes, the department they have settled in and their satisfaction levels and their plans after graduation. The questions were asked to the students in the same order within the framework of the necessity of the interview method and the answers of the students were recorded and then converted into writing. The interviews were on average 10 min. The interviews recorded by the researcher were transcribed and the students were coded as Physical Education and Sports teacher Ö1-Ö17, Coaching Education students A1-A16, Sports Management students Y1-Y15 and Recreation Education students R1-R18. Descriptive and content analysis was applied to the obtained texts. Categories were created in line with student responses and these categories were supported with quotations. **Results;** It is seen that students want to be teacher and they are affected by their environment. It was determined that the majority of the students studying in the Department of Physical Education and Sports Teaching did not want to change their department, but that half of the students in the Department of Coaching Education, the majority of the students in the sports management and recreation education department wanted to be in physical education and sport teaching department. After graduation, it was determined that all four department students wanted to be teacher and coach. Students think that they will be in front of the other students because of their hard work/continuous personal development, love of profession, be in sport, personal knowledge/experience/self-confidence/success and successful/equipped education life. **Conclusion;** individuals' career perceptions and planning are determined by the value judgments of society and the aims of positioning themselves within the society. It is seen that career selection and personal development plans are made for this purpose. It is also thought that women are the most disadvantaged group in career planning.